

איאת במדרש (בר"ר פ"ה א')
"שבטים היו עסוקין במכירתו של יוסף,
ויוסף היה עסוק בשקו ובתעניתו, ראובן היה
עסוק בשקו ובתעניתו, ויעקב היה עסוק
בשקו ובתעניתו, ויהודה היה עסוק ליקח
לו אשה, והקב"ה היה עוסק בורא אורו
של מלך המשיח" ע"כ. הנה בפרשה
זו גילה הבורא אפס קצהו מהנהגתו
בעולם, השתלשלות הסיבות, סיבות
מסיבות שונות אשר לעיני בשר אינו
מובן ולפעמים אפילו מופרך לגמרי,
ואילו הקב"ה מסבב סיבובים כרצונו.

ובשימת העינין בדבר זה ייבהלו
העשתונות, דאיאת בספרים הקדושים
שער ואונן נאמרו עליהם חטאים קשים
והקב"ה המיתם. אח"כ נתגלגלו ער ואונן בפרץ
זורח שנולדו ממעשה יהודה ותמר, ומפרץ יצא דוד
המלך משיח צדקינו, וקשה מאד להבין מדוע יצא

נשמת משיח דוקא מעניינים קשים כאלו. עוד מצינו בהשתלשלות נשמת
משיח מרות המואביה שיצאה מבנות לוט, וגם מעשה של רות ובויעז כמו
שהאריכו חז"ל, ובאמת אסור להעמיק בעניינים כאלו משום שסוד הבריאה
תלוי בהם, אמנם המקרא אומר דרשיני. וכבר עמד על כך האוה"ח הקדוש
וכתב שמוכרח להיות בסדר הזה שיצאו נשמות גדולות דוקא בהעלם ובהיסח
הדעת כדי להערים על הסט"א שלא יקטרגו ולא יפריעו.

גם אצל משה רבינו מצינו שאמר לו הבורא אחר חטא העגל "הרף ממני
ואשמידם ואעשה אותך לגוי גדול", ולא ביקש הקב"ה להכרית את כלל
ישראל חלילה רק להמציא את ישראל מחדש מזרעו של משה שלא היה בהם
חטא, ועל אף זאת התעקש משה "ויחל משה את פני ה' אלקיו" וגו', וכמו
התחנן לפני הבורא שיהיו כללות ישראל דוקא מן החוטאים שישבו ולא
מנשמות חדשות שלא חטאו. גם בדור המבול מצינו בתורה גודל עוונם, וכתב
האריז"ל שנשמות דור המבול נתגלגלו בדור הפלגה, וכאשר פגמו גם שם
חזרו ונתגלגלו בסדום, וגם שם נכרתו וחזרו להתגלגל במצרים, שם נצרפו
כצרוף הכסף בעבודה קשה בחומר ובלבנים עד שיצאו שישים ריבוא נשמות
ישראל מזוככים ונקיים. נמצא שבשורשם היו שישים ריבוא נשמות ישראל
אותם נשמות שחטאו בדור המבול והפלגה וסדום, ודייקא מהם נבנתה קומת
ישראל.

ובאוה"ח כתב שאחר קבלת התורה לא היו צריכים עוד הסתרות מעין
אלו כדי שיצאו הנשמות הקדושות כמו שהיו בדורות הקודמים, משום שכבר
היה להם קדושת התורה שיגן, אמנם עדיין לא בטל ההסתר לגמרי, שההסתר
הוא חלק מהנהגת הבורא, ועינין זה שייך לכל אדם בפני עצמו, משום שכל
אחד הוא מרכבה בפניו, כמ"ש ב'מאור עיניים' שכל נשמה כוללת כל י'
מדרגות הספירות אפילו כתר עליון, ושכל אדם יש נקודת משיח הפרטי
שלו, ועל בחינת משיח זו של כל אחד ואחד יש חבלי משיח כמו שיש על
משיח הכללי, ואורך זמן עד שמתגלה ועוברים הסתרים וקשיים, אמנם לא
ידח ממנו נידח שמן החטאים הכי קשים נצרפו ונתלבנו נשמות ישראל ויצאו
מזוקקים, לכן יש בזה חיזוק עצום אף לחוטא ופושע הכי גדול שאין הקב"ה
חפץ במות המת כי אם בשובו מדרכו וחייה, שנקודת המשיח הפנימי שלו יש
לו כח להשיבו למוטב ולהפך לו זדונות לזכויות.

וידוע שבימי הבעש"ט הקדוש היה כת שהוחרמו ויצאו מן הדת, ובכה
עליהם הבעש"ט הק' מרורות ואמר שכל זמן שהיו מחוברים עוד היה להם
תקוה לבוא אל תיקונם, אך כיון שהשתמדו והמירו דתם אבדה תקוותם.
ובאמת הוא ענין נורא שכללות ישראל הם שישים ריבוא, והם נגד שש קצוות
שבספירות שכנגדם ששת ימי המעשה, וכמו שא"י בזה"ק שהיה נח בן שש
מאות שנה בבוא המבול, שקודם לכן לא היה עדיין מרכבה לבחי' שש להציל
העולם, כך הם שישים רבוא נשמות ישראל לא פחות ולא יותר, אע"פ שרואים

יותר מס' רבוא גופים בישראל, משום
שהנשמות חלוקות לניצוצות בכמה
גופים, אמנם בכללותם הם כנגד אות ו' דשם
הוי"ה, ואם חלילה אובדים נשמות מישראל,
נפגמת האות ו' ואז אין השם שלם חלילה,
משום כך מוכרח שלעתיד לבוא לא ידח
ממנו נידח, משום שאם ידח נידח לא
יהיה השם שלם. ומטעם זה ביקש משה
שיבואו בני ישראל אל תיקונם ולא יצאו
בני ישראל חדשים מזרעו, משום שכל
אלו הנשמות של ישראל הם חלק מתיקון
הבריאה, ואם ייכרתו מן העולם חלילה
לא יהיה תיקון לעולם.

ומזה יבין כל אחד שאין שום מקום
למחשבות של יאוש כאילו הוא כבר אבוד
ואין לו תקוה, משום שאם לא היה לו תקוה לא
היה יכול להיות יותר תיקון לעולם, שהרי הוא חלק
מהתיקון ומבלעדי אין תיקון! כך היו בדורות שחטאו
במבול ובהפלגה וכו' לא אבד זכרם רק באו בגלגול לתקן אשר פגמו, משום
ששום חלק מאורו ית' אינו הולך לאיבוד, כי זה תכלית הבריאה, להחזיר הכל
לשורש הקדושה, ומה שפגמו צריכים לתקן. וא"י ב'מאור עיניים' (פרשת
מטות) דשית אלפי שנין הוה עלמא, ושש מאות אלף רגלי העם, ועל כל אדם
נאמר "במקומך יושבוך ומשלך יתנו לך", שכל נשמה יורדת לעולם במקום,
בזמן, ובסביבה ששייכת לו, שבחלק הזמן מתוך שית אלפי שנין שהוא נמצא
בעולם, ובסביבות הנשמות משש מאות אלף רגלי העם שהוא נמצא ביניהם,
שם נמצאים חלקי ניצוצי נשמתו, במקומך יושבוך ממש, ולכן לימדו תלמידי
הבעש"ט אף לסוחרים העוסקים במשא ומתן שמבררים ניצוצות קדושים
במשאם ומתנם בענייני העולם, משום שסיבת השייכות שלהם למסחר
הזה הוא רק משום שניצוצי נשמתם פזורים שם. כך פירש ה'מאור עיניים'
הפסוקים (במדבר ל"ג ב') "מוצאיהם למסעיהם על פי ה' ואלה מסעיהם
למוצאיהם", שכל מסעות האדם הם לפי מוצא שורש נשמתו שהולך לקבץ
ניצוצות מחלקי נשמתו בעת שהוא סבור שנוסע לעסוק במסחר. וכן ידוע
מהבעש"ט הק' שכל ענייני צער שיש לאדם הם ניצוצי נפשו השייכים לו,
ולפי מידת הצער יכול מי שראוי, לדעת אלו ניצוצות הם. ומי שחי את חייו
במחשבות כאלו הרי הוא חי חיים של תיקון, משום שכל תנועה שלו בעולם
שייכת לתיקון נפשו כדי שיבוא העולם לתיקונו השלם. וזה נלמד מסיבוב
הסיבות שהיפך הבורא את העולם, כל המאורעות כולם כדי להוציא נשמת
משיח.

וענייני התיקון פושטים צורה ולובשים צורה אצל כל אחד כפי מה
ששייך לנשמתו, ומהם רמוזים בפרשתן, שיש תיקון של יוסף, מסירות נפש
עד כלות "וימאן", ממנו מתגלה משיח בן יוסף. ויש בחינה של יהודה שאמר
"צדקה ממני", משיח בן דוד. ועל משיח בן יוסף אמרו שעתיד ליהרג בשערי
ירושלים, משום שנקודת התיקון של יוסף הוא מסירות נפש להריגה ממש,
רק אז יכול להתגלות שלימות התיקון בחי' משיח בן דוד שמגלה שלכל דבר
בעולם יש תיקון. ומזה אפשר להבין גודל הצרה והכאב על מי שנמשך אחר
פיתויי היצר, ובבוא אליו נסיון של שמירת עיניים אינו שם על לב שיש כאן
ניצוץ קדוש שמבקש ממנו להעלותו אל תיקונו ע"י מסירות נפש על קדושה
כעבודת משיח בן יוסף, אשר בהתגברות של רגע שעוצם עיניו מראות ברע
יכול לפדות הניצוץ, ואם אינו פודהו רק מוסיף חלילה בהשחתת עולם, ואז
הוא אוזק את משיח בן יוסף שלא יוכל להתגלות ומרחיק את התיקון השלם
והגאולה העתידה חלילה וחלילה הס מלהזכיר. וחלק מעצת היצר לעת כזאת
הוא לשכנע את האדם שאין לו עסק בנסתרות והוא אדם פשוט שאין לו ענין
בניצוצות... ובאמת כבר כתב התניא שאין לאדם פשוט לעסוק בהעלאת
המידות בפרט לא מידת אהבה וכו', אמנם להתגבר על הנסיון ע"י ידיעה שיש
כאן חלק אלוקי ניצוץ קדוש שמתחנן אליו להתגבר אדרבה ואדרבה. ויותר
מזה מצאתי בספר 'אמרות טהורות' שבדברו מענין זה שהזהירו קדמונים

וישב - חנוכה

מאמרים ושיחות ממורי הגה"צ
רבי **יצחק משה ארלנגר** שליט"א

(דניאל י"ב, י'), ובוודאי בימי החנוכה שהתחלית בהם ללקט נפזרים, הרבש"ע ממשיך ממרום אורו של משיח שנוכל להשלים תיקון העולם ולצאת מגלות החל הזה.

ובספה"ק בני יששכר כותב דבר נפלא, שמחמת שחנוכה הוא אורו של משיח, לכן כל שנה שמתקרבים יותר לביאת משיח, הצדיקים מגלים יותר ויותר הענין של חנוכה, כי בשנים קדמוניות ידעו קצת מחנוכה ולא עשו ממנו עסק גדול, ואילו בדורות אחרונים חנוכה הוא דבר גדול שתופס מקום הרבה וצדיקים מפליאים בעבודתם בשירה וזמרה ודבקות ואהבה בתענוגים, הכל מחמת שמתקרבים יותר ויותר לביאת המשיח, ועיניו הרואות שכן הוא.

אמנם צריך לראות איך מכניסים האור של חנוכה לכלים, והנה נמצא בספר "צמח ה' לצבי" יסוד נפלא מאוד, כי יש דבר שנקרא "יד ארוכה" (מנוף), שמניף משאות כבדים ביותר עד שיכול לשאת חדר שלם, והחכמה בזה פשוטה בתכלית, שככל שהזרוע ארוכה יותר, כוחה רב יותר, וכמו עגלה כשיש לה יד ארוכה אפשר לשאת בה משאות כבדים בלי קושי, מה שאין כן כשידה קצרה קשה מאוד לשאתה, וכן מסמר נעוץ בכותל, יקשה מאוד לחצו בצבת קטנה, מה שאין כן במלקחיים עם ידיים גדולות, כך ככל שהיד ארוכה יותר, כוחה רב לאין ערוך. ואומר בעל "צמח ה' לצבי", שכן הוא ברוחניות, שאפשר לעשות מצווה עם יד קצרה ואפשר לעשות עם יד ארוכה, כי הלא כמה זמן לוקח להדליק נר חנוכה, ברגע וחצי אפשר לקיים המצווה למהדרין מן המהדרין, אמנם, אז באמת יש למצווה פנים כאלו כמו שעשו אותה, אך אפשר לעשות למצווה יד ארוכה שאז יהיה לה כוח כהנה וכהנה בלי גבול. ואיך מכינים יד ארוכה, זהו על ידי הכנות בלימוד הלכות חנוכה והכנת הנפש למצוות נר חנוכה בטבילה במקווה ויהי רצון עם תפילות ובקשות וגדילת הפתילות וכו', דברים שבאמת אפשר לעשות ברגע, אך כשעושה להם יד ארוכה, יש להם כוח לאין ערוך.

ובשביל זה צריך לחפש להיות קודם הדלקת נר חנוכה במצב גבוה, כי הלא הולך להדליק נר חנוכה, ובוודאי בשעת המצווה יראה שיהיה לבבו בוער כאש וגם אחרי המצווה לא יפרוש מן הנרות, כי מוכרח לשיר כמה זמירות ולומר אלו דברים טובים וכמה תפילות לרבש"ע ועוד להתייחד קמעה עם המלאכים שירדו להיות עם נר חנוכה.

וזה יסוד גדול מאוד, כמ"ש "אורייתא בלא דחילו ורחימו לא פרחת לעילא", וכמו כן מצוות צריכות כנפיים שהם אהבה ויראה, שרק עי"י יכולות לעלות למעלה, והכנפיים הם געדאנקען טובים שאפשר למצוא בספה"ק כמו קדושת לוי לחנוכה וספר מאיר עיני חכמים ושאר ספרים מיוחדים מצדיקים קדמונים, שבעת שלומדים בהם וחושבים מהם, מוציאים המצווה לאור, ואז המצווה משפיעה על האדם ומולידה בקרבו געגועים עד שישב ויצפה מתי תבוא לידי ואקיימנה, וכשיעשה המצווה כבר יעשה לאיש אחר ממנו.

(מתוך שיחת הכנה לחנוכה תשע"ד, מאנסי)

אנפין חדתינ

חנוכה. ידוע שג' שמות עיקרים שבבריא שבעניינם להמשיך חיות בעולם, הם שמות ע"ב בחסד, מ"ב בגבורה, כ"ב בתפארת, וכל עבודתינו בעולם סובב להם להיות השם מ"ב מעלה מ"ן, ושם כ"ב מעורר השפע למעלה, ושם ע"ב הוא עצם טיפת השפע מ"ד. והנה מספר הג' שמות יחד הוא י"ד אלף תקכ"ה (שם ע"ב עולה ט' אלפים קמ"ג, שם מ"ב עולה ג' אלפים תש"א, ושם כ"ב עולה אלף תרפ"א), ויש לרמוז בהדלקת נרות חנוכה אשר סגולתו לקבץ ניצוצין כידוע, ובהדלקה זו והעלאת הניצוצין ממשיכין שפע עלין מאד כמ"ש הרש"ש, והוא יורד עד למטה מעשרה טפחים למקום משכן הקליפות לסמא את עיניהם. וזה הרמז שיד האדם המדליק את הנרות נחשב למספר י"ד אלף, ופתילה גימ' תקכ"ה, יחד בעת שמתייחד יד האדם עם הפתילה להעלות בה אור, עולים יחדיו למספר י"ד אלף תקכ"ה שהוא מספר ג' שמות ע"ב מ"ב כ"ב.

נדבת ידידינו הר"ר יואל נפתלי פאנעט שליט"א – בארא פארק, לרגל שמחת החלאקה לבנו אהרן צבי ני"ו

שאינו להתעסק בהעלאת המידות, מסיים שאעפ"כ להיפטר בלי כלום אי אפשר משום שברור שיש כאן ענין ששייך לשורש נפשו שבא לו נסיון כזה דוקא. לכן זה ברור שלא להתכחש לידיעה זו שכל נסיון שבא לו לאדם יש לו שייכות לנסיון הזה דוקא ויש בו ניצוץ קדוש ששייך לחלקי נפשו משורש נשמתו.

העולה מכל האמור, שעבודתינו בעולם להביא תיקון לעולם, ולא לעבוד לגרמיה לבנות את עצמו להיות צדיק ומושלם, רק לעבוד עבור השכינה שנשלח על ידה לתקן העולם במלכות שד"י, בפרט שאוחזים עתה בימים קדושים ונעלים שהאור הגנוז הולך להתגלות בעולם, כמ"ש ב'קדושת לוי' שחנוכה הוא זמן עליית ניצוצי הנשמה, ואנו אין אנו יודעים מאומה, רק נצטוינו מן השמים להדליק את הנר, והקב"ה משלים את מעשינו וע"י מעשה הברכה והדלקה שלנו, נר ה' נשמת אדם, מקבץ הבורא נשמות קדושות נפזרות ומחזירים לשורשם, ועי"ז מתקרבים לתיקון השלם או יתגלה האור הגנוז בשלימות.

ובאמת צריך להבין מהות האור הגנוז, שאמרו שיהיה האור לעתיד לבוא שבעתיים כאור החמה, האור שאמרו עליו "וימנע מרשעים אורו", האור הזה הוא אור שכלי רוחני, אור של אמונה זכה שיראה האדם בעיניו ממש שה' ניצב עליו, והיינו שישתלקו המסכים המבדילים. ואת זאת צריך לחדד שאין הפירוש של 'אמונה' שלא להיות כופר, רק אמונה פירושו דבקות באלוקים חיים כידוע מהבעש"ט הק', וכשאדם חי בדבקות בבורא בלי מסכים מבדילים, רואה את השגחת הבורא עין בעין בכל דבר בעולם, ושורש האמונה הזאת נתגלה בנרות חנוכה שהשגחת הבורא גנוזה לישראל פה אחד של שמן טהור שהאיר ודלק שמונה ימים וממנו האיר האור הגנוז שיהיה קיום לדבקות של ישראל בקונם אע"פ שטימאו כל השמנים בפועל ונטמאו רבים בחכמות חיצוניות, וכמו כן בימינו כאשר אור העולם מלא חכמות חיצוניות ודעות ורצונות שבאים להניא את לב האדם מדבקות הבורא ומן האמונה התמימה, יש בסגולת הימים האלו והמצוה החביבה הזאת של נר חנוכה להמשיך את האור הגנוז שלא יהיה לחיצונים שליטה על ישראל, ועי"ז יתגלה כבוד כבוד ה' במהרה בימינו וזוכה לגאולת עולם.

(פרשת וישב תשפ"ג)

מילין יקירין חנוכה

איתא מהאריז"ל שככל שהאור גבוה יותר הוא משתלשל בירידתו למקומות נמוכים יותר, וכמשל האבן אשר בחומה, כמה שהיא גובה יותר תגיע בנפילתה למקום רחוק יותר, ועד"ז איתא בזוה"ק על אות י' של שם הוי"ה שנקראת 'אבנא למשקל בה', היינו שאות יו"ד היא אבן המשקל היורדת עד עמקי תהומות להעלות הבחי' ההפוכות וכו' ונעשית יו"ד אחרונה של שם אדני", ומזה אפשר להבין שמחמת שהזמנים שפלים כל כך והלכו חז"ל להמשיך אור שירומם נשמות בזמנים כאלו, בוודאי המשיכו אור ממקום גבוה ונעלם יותר מכל הימים טובים, שעל ידי האור הזה יתרוממו הרגליים, עד שתכלה רגל מן השוק, ויתוקנו כל הפגמים הקשים הנרמזים ברג"ל, אשר זהו 'עד דכליא רגלי דתרמודאי', שישתלקו הקלי' מן השוק ויחזרו הניצוצות לכור מחצבתם, כי רק על ידי אורות גבוהים כאלו אפשר לרדת למדרגות נמוכות הללו, וכמ"ש בספר בית אהרן "משפיל גאים עדי ארץ מגביה שפלים עדי מרום", שהרבש"ע משפיל גאים, היינו אורת גבוהים ורמים, "עדי ארץ", עד שפל המדרגה, ועי"ז "מגביה שפלים", היינו נשמות שפלות, "עדי מרום".

ונמצא שחנוכה הוא זמן נפלא מאוד שהרבש"ע מוריד אורות שמעולם לא ירדו לעולם, עד שהאור של שלש רגלים פסח שבועות סוכות שהם אורות יקרים ונעלים עד מאוד, אינם גבוהים כל כך כמו האור של חנוכה, ולכן מבואר בכל הספרים הקדושים שחנוכה הוא אורו של משיח, ערכתי נר למשיחי, כי ביאת המשיח תהיה במהרה בימינו כד מטו רגלין ברגלין, היינו שיהיה גמר הברור במקומות הכי נמוכים ובנפשות הכי שפלות, כאשר יתבררו ויצטרפו ויתלבנו אחרוני המדרגות, "עד עת קץ יתבררו ויתלבנו ויצרפו רבים וגו'".